СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 35. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 14-го лютого 1942. No. 35. Jersey City, N. J., Saturday, February 14, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Сінгапур, Атакований з Усіх Боків, Обороняється по Геройськи - Німецькі Панцирники, а то Гнайзенав і Шарнгорст, Видістались з Бресту і Переплили Через Доверський Пролив, Правдоподібно Тяжко Ушкоджені

ВИЛКІ ПРОПОНУЄ ПЕРЕДАТИ НАЧАЛЬНУ КОМАНДУ АРМІЇ ҐЕН. МЕКАРТУРОВІ

БОСТОН (Масс.). — Вендел Л. Вилкі, говорячи з нагоди уродин Линколна, заявив, що ґен. Доґлас МекАртур повинений би бути негайно відкликаний до Вашинґтону та іменований начальним вождем всіх збройних сил Америки. Він твердив, що гідна подиву оборона Филипинських Островів, як теж його орґанізаційна здібність, є вистарчаючими кваліфікаціями на цей високий пост. На думку Вилкого, ґен. МекАртур не тільки має безмежне довіря серед збройних сил, але також серед цілого американського народу, бо він виказав своє знання координувати сухопутні, морські та повітряні сили для успішного ведення війни. Вилкі, закликав ще членів републиканської партії, щоб вони приняли воєнну програму на час війни, та всі свої сили жертвувати державі у війні. Рівночасно він обстоював думку, щоб вони далі впливали на уряд, щоб виправити деякі надужиття та помилки. До цих останніх він зачислив дальші непорозуміння в робітничих юніях, затягання у воєнній продукції, а надівсе поблажливість та брак зрозуміння, що Америка знаходиться у війні.

ДЮІ ПРО НЕБЕЗПЕКУ ПЕРЕД АМЕРИКОЮ

НЮ ЙОРК. — Томас Е. Дюі, відомий републиканський лідер, говорячи з нагоди уродин Линдолна в готелі Волдорф-Асторія, заявив, що перед Америкою стоїть довга та затяжна боротьба, в якій не буде місця для персональних чи партійних користей, тому то цілий нарід повинен жертвувати всі свої ресурси для виграння цеї війни. Закликуючи републиканську партію до національної дисципліни, Дюі твердив, що його партія вірить тільки в тотальну перемогу, одначе застерігає собі право критики.

ПАНІ Е. РУЗВЕЛТ ЗРЕЗИҐНУЄ З ОФІСУ ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

ІТАКА (Н. Й.). — Пані Е. Рузвелт, говорячи в Корнельському Університеті, заявила, що уступить з уряду в Офісі Цивільної Оборони, коли цивільна галузь орґанізації буде остаточно викінчена та зорґанізована. Вона далі обороняла фільмового актора Мелвина Доґласа й твердила, що він не є комуністом. Своїми жертвами гроша та часу він дав більше батьківщині ніж неодин конґресмен за цілий рік.

ГЕПБУРН КАЖЕ, ЩО АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА „БОЇТЬСЯ" ЯПОНСЬКОЇ

ТОРОНТО (Онтеріо, Канада). — Митчел Гепбурн, премієр провінції Онтеріо, заявив, що „американська фльота боїться стрінутись з японською", бо є заслаба. Він теж твердив, що японці можуть напасти на Канаду і оспорював заяву секретаря маринарки полк. Ф. Накса про це, що американська фльота шукає зачіпки з японськими кораблями. Він твердив, що до цього є повно нагоди, бо японські кораблі є в Манілі, Сінґапурі чи Шанґаю.

МІНІСТЕР РАЧИНЬСКІ ПРИБУВ ДО АМЕРИКИ

НЮ ЙОРК. — Граф Едвард Рачиньскі, польський міністер заграничних справ та амбасадор до Анґлії від польського еміґаційного уряду, прибув до Америки, щоб навязати контакт з американським урядом. Він заявив американським журналістам, що гітлерівська Німеччина безоглядно винищує поляків всіми способами. Понад 30,000 поляків мучиться в концентраційних таборах, з „яких ніхто не виходить живим". Рачиньскі твердив, що німці сконцентрували свій терор на польську інтеліґенцію та провідну еліту, щоб тим робом вбити польського духа.

ЯН МАСАРИК В ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА

ВАШИНҐТОН.—Ян Масарик, міністер заграничних справ чеського уряду в Лондоні, відвідав президента Рузвелта та зложив йому обширний звіт про положення чеського народу. Даючи інтервю вашинґтонським кореспондентам, він заявив, що чеські робітники виконують систематичний саботаж у фабриках Скоди та що внаслідок того продукція впала на 35%. Він рівнож сказав, що німці вивезли до Німеччини 3—4 міліонів чеських робітників, а на цілій території б. Чехословаччині німці змішені тримати 250,000 війська для здушення розрухів. Та, не зважаючи на це, проти-німецькі вибухи бувають, а недавно в Карпатській Україні (під Мадярщиною) були грізні заворушення, в яких вбито багато німецьких старшин.

АМЕРИКАНЦІ ЗНИЩИЛИ 16 ЯПОНСЬКИХ КОРАБЛІВ ПІДЧАС РЕЙДУ НА ОСТРОВИ

ВАШИНҐТОН. — Департамент маринарки подає, що підчас рейду на японські бази на островах Маршал і Ґілберт в дні 31. січня ц. р. американська фльота знищила 16 японських кораблів, 38 літаків та велику масу прибережних оборонних уряджень. Поміж знищеними кораблями є 17,000-тоновий літаконосець кляси Явата, легкий кружляк, один нищівник, три тенкери, дві підводні лодки, 5 перевозових кораблів, і 3 менших кораблів. Поміж знищеними літаками були: 2 великі гидропляни, 15 боєвих літаків, 11 розвідчих бомбовиків та 10 бомбовиків іншого типу. На побережжі знищили американці два ганґари, склади амуніції та бензини, маґазини, радіостації, проти-летунські батерії та інші оборонні уряджения. Рейдом командував віце-адмірал Вилйем Ф. Галсей. Американці втратили 5 бомбовиків, при чому також один кружляк був ушкоджений малою бомбою.

АМЕРИКАНСЬКА МІСІЯ ПОЇДЕ ДО ЛОНДОНУ

ВАШИНҐТОН. — Повідомляють, що вкоротці виїде до Лондону американська місія, зложена з численних експертів, яка має допомагати економічній координації обох держав, що знаходяться у війні. Одною з цілей місії буде обєднана американсько-анґлійська експортова політика та координація тих товарів, які згадані держави вивозять до Еспанії, Портуґалії, Швеції, Швайцарії, Туреччини та до невтральних територій в Північній Африці.

ВЕЛИКА МОРСЬКА БИТВА В АНҐЛІЙСЬКІМ КАНАЛІ

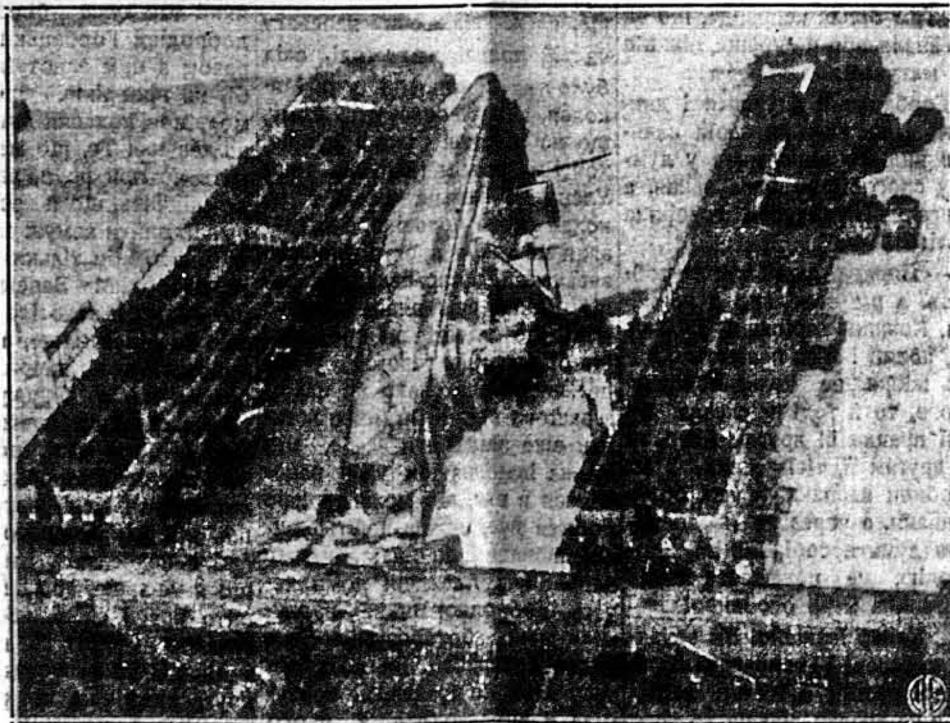
ЛОНДОН. — Два великі німецькі боєві кораблі, по 26,000 тон кожний, що довший час стояли в французькім порті Брест, пустились несподівано через Анґлійський Канал в напрямку німецького порту Кіль. Ті кораблі мабуть були давніше ушкоджені і в Бресті зазнавали направи. Але анґлійські літаки кожний раз на них налітали і ушкоджували. Щоб тому запобігти німці рішили перетягнути їх до німецького порту. Вони вибрали до того дуже хмарний і слітний день, а при тім дали тим кораблям відповідну охорону в менших кораблях та літаках. Але анґлійці довідались про те і розпочали масовий напад при помочи своїх кораблів і літаків. Анґлійські звідомлення говорять, що німецькі кораблі були влучені багатьома бомбами. Анґлійці при тім втратили 42 літаків, а німці 18 літаків.

СІНҐАПУР ІЩЕ ОБОРОНЯЄТЬСЯ, АЛЕ НАДІЯ МАЛА

СІНҐАПУР. — Сінґапурська залога ще далі хоробро обороняється, хоч японці зо всіх сторін заливають сінґапурський остров і підходять до самих оборонних позицій в місті. Трудноці британців полягають найбільше в тім, що вони майже зовсім не мають літаків, а японські літаки панують над повітрям і довільно бомбардують британські позиції. Британці зґромадили біля Сінґапуру багато кораблів, щоб забрати решту свого війська. Сінґапурське радіо ще функціонує і губернатор Сінґапуру заявив, що вони не лиш оборонять Сінґапур, але вийдуть з цеї кампанії переможно.

ОЖИВЛЕННЯ НА СОВЕТСЬКІМ ФРОНТІ

БЕРН. — Советські звідомлення подають, що німці на українськім відтинку повели протинаступи і пробували ними здержати советську офензиву. Але советські війська зломали ті протинаступи і таки відкинули німців знов назад та захопили деякі міста і села. Німці скупчують більші війська на Кримі, щоб знов здобути Керчівський залив.

КАТАСТРОФИ ВЕЛИКОГО КОРАБЛЯ В ПОРТІ. — „Нормандії", колись гордість французької морської плавби, лежить на боці на ріці Гудсон в Ню Йорку. Будова корабля коштувала 59 міліонів. Корабель занявся в порті й згорів при пристані. Його забрала американська воєнна фльота й перехрестила на „Лафаєта".

АНҐЛІЙСЬКИЙ НАРІД РОЗЧАРОВАНИЙ ВИСЛІДОМ В СІНҐАПУР

ЛОНДОН. — Анґлійський нарід дивиться тверезо на ситуацію і годиться з фактом, що Сінґапур для Британії вже так якби втрачений. Це почуття справляє анґлійцям замкнений біль і почуття розчарування. Бо це лише два місяці минуло від вибуху війни з Японією. Сінґапур вони уважали за такий, що його не можна здобути. Анґлійці загалом розчаровані вислідом війни на Далекім Сході. Проте вони затискають зуби і замісць опускати руки, беруться ще більше до праці, щоб ту війну таки виграти.

ГІРОГІТО НЕ СПИТЬ, ЩОБ ЧИТАТИ ЗВІДОМЛЕННЯ

ТОКІЙО. — Японське радіо подало до відома, що японський цісар Гірогіто не спав цілу ніч, щоб могти читати звідомлення з фронту. Він кожної хвилі очікував, що Сінґапур впаде. Він колись сам відвідував Сінґапур, як королівський гість в британських властей і вже мабуть тоді запала йому думка, що не зле було б, щоб японці захопили цю базу для себе. Гірогіто одержав від Гітлера ґратуляційну телеґраму, в якій той висловлює свою радість з причини здобуття Сінґапуру. Та, хоч Гірогіто не проспав нічку і хоч прийшла від Гітлера телеґрама, японці Сінпуру таки ще не взяли.

ПРОМИСЛОВІ ЗУСИЛЛЯ АНҐЛІЇ

ЛОНДОН. — Британський міністер воєнної продукції, лорд Бівербрук, в парляменті заявив, що Анґлія тепер масово продукує знамениті протилетунські гармати, кращі від тих, що їх має нині Німеччина. В грудни минулого року витворено тих гармат коло трьох тисяч. Але та продукція щомісяця зростає. За минулий рік Анґлія вислала за море, на ріжні театри війни, біля десять тисяч літаків, а в той сам час одержала з заграниці, від інших країв, троха більше як дві тисячі літаків. Вислала три тисячі повзів, а одержала 200. Водночас Бівербрук заявив, що Америка посилала багато воєнних машин впрост на фронт, не через Анґлію. Щодо Советів, заявляв він, то вони одержали вповні ту зброю і амуніцію, яку їм було обіцяно. В будучім, говорив він далі, Америка стане арсиналом світових фронтів.

ЗАПРОШЕННЯ ІНДІЇ ДО ВОЄННОЇ РАДИ

НЮ ДЕЛЬГІ. — Британські власти заявили, що вони запрошують Індію до участи в воєнній раді. Таку участь в воєнній раді дотепер мали лише британські домінії. Індія має стан кольонії, а не домінії, хоч вона домініяльного признання від давна домагалась. Дехто припускає, що запрошення Індії до нарад в війні це початок надання їй стану домінії. В столиці Індії, Ню Дельгі, тепер перебуває китайський маршал Чян Кай Шек і нараджується з британськими і індійськими колами в ціли створення сильного протияпонського фронту. Він розмовляв також з провідником індійських націоналістів, Негру, який обстоює самостійність Індії.

НАРАДИ ҐЕН. ФРАНКА З САЛЯЗАРОМ

БЕРН. — В еспанськім місті Севілі нараджувалися два фашистівські диктатори, ґен. Франко, диктатор Еспанії і Салязар, премієр-диктатор Портуґалії. Предметом їх нарад було це, щоб сконсолідувати свою позицію і разом відбивати спроби чужих потуг втягнути їх до війни. Німці віддавна натискають на Франка, щоб той вступив до війни по їх боці. Еспанія займає дуже важне стратеґічне положення, бо подібно як Маляйський півостров прилягає до Сінґапуру, так еспанський суходіл прилягає до Ґібральтарської твердині.

РОЗСТРІЛИ В ФРАНЦІЇ

ВІШІ. — Німецькі окупаційні власти зарядили розстріл 45 осіб з пімсти за те, що невідомі справники виконали замах на життя одного німецького вояка в місті Тур, а також підготовляли висадження в повітря одного німецького будинку в місті Руен. Крім того в Руен арештовано свіжі двісті закладників. — Американський амбасадор в Віші, адмірал Леґі, мав третє з ряду побачення з маршалом Петеном. Представник французького уряду заявив, що відносини між Америкою та Францією зовсім не погіршились, як це доносили недавно міжнародні ґазети.

РАДИТЬ НОВІЙ ЗЕЛЯНДІЇ ГОТОВИТИСЬ ДО НАПАДУ

ВЕЛІНҐТОН. — Американський адмірал Лірі заявив новозеляндським журналістам, що Нова Зеляндія повинна добре оглянутись довкруги і приготуватись до можливого нападу з боку японців. Бо не знати в котрім місци і коли можна буде здержати японців.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Вижидаючі Приятелі

Чіянґ Кай-шек, начальний командант китайської армії, приїхав до Індії, аби наклонити гіндусів до повного воєнного зусилля проти Японії як проти спільного ворога всіх народів Азії.

Американська армія в Північній Ірляндії має всякі клопоти через те, що уряд де Валери, котрий править рештою Ірляндії, далі вважає себе в цій війні невтральним, себто до війни непричетним.

Ці два факти показують на велике значіння настроїв не зовсім ще вільних народів світа по ріжних закутинах світа для висліду другої світової війни. На цю власне справу звертає увагу в „Ню Йорк Таймсі" американська журналістка Ан О'Гер МекКормик, при обговорюванні японської кампанії на Далекому Сході й Пацифіку. Властиво вона остерігає перед тим, щоб не мірити Маляїв мірилом Европи. Мовляв, в Европі бунтуються проти Гітлера й Мусолінія поневолені ними народи. В Маляях є поневолені народи, але захоплення цих народів Японією не можна назвати поневоленням, а тільки зміною одного пана на другого. „Більшість з них не довіряє японцям і зробила значні поступи під освіченою кольоніяльною адміністрацією минулого століття, одначе їх відгук на „новий порядок" Японії ще непевний, а власне цей відгук є чинником, що заважить рішучо, коли прийдеться вибивати цих орієнтальних націстів з джунґлів і сильних баз, які вони тепер занимають".

Факти цього роду здається невмолимою льоґікою показують на потребу приєднання цих народів на бік Обєднаних Держав. У який спосіб це зробити? Тут теж чейже не буде другої думки, що найкращим засобом для цього є поведення серед тих народів відповідної пропаґанди про те, як властиво представляють собі світ по війні Обєднані Держави. Всі народи, що тепер вагаються в своїм відношенні до воюючих сторін, певно чують націстичну пропаґанду про „новий порядок". Навіть як вони їй не довіряють, все таки ще не схиляються симпатіями на сторону Обєднаних Держав, поки Обєднані Держави не виступлять зо своєю виразною програмою повоєнного порядку.

Німеччина й Японія не находять послуху в поневолених народів тому, бо вони хочуть завести в світі панування Німеччини й Японії над іншими народами світа. Це є завдаток успіху пропаґанди Обєднаних Держав. Щоб одначе ці народи станули по стороні Обєднаних Держав активно, на це Обєднані Держави мусять показати виразно, що вони думають зломати націвську програму здобутків і визиску.

Нині вже просто всі народи годяться в тому, що старі „порядки" мають скінчитися. Обєднаним Державам треба лише це неґативне обєднання народів перемінити на позитивне обєднання акції. Для цього треба виразної заяви воєнних цілей.

ВІЙНА ТОВЧКОМ ДО ПОСТУПУ

Д-р Диксон Райен Факс, президент Юніон Каледжу в Скенектади, Н. Й., заявив у промові до студентів каледжу, що війна має не лише погані сторони, коли ходить про поступ людства, але також і добрі. Свої думки він навязував до того, що грозить світови, колиб так виграли націсти. Світ, говорив він, впав би тоді в цілковите духове приниження, бо націсти накладаючи кайдани на людську душу й не дозволяючи їй пориватись до нових взнеслих вчинків, не далиб змоги їй поступати вперед. За те саме відбувалась і попередня війна, говорив він. Помилково є думати, що минула війна велась за те, щоб зробити світ безпечним для морального поступу. Ця війна велась за те, щоб моральний поступ взагалі зробити можливим, казав він.

В війні, говорив він далі, також друга сторона безчестить себе і сплямлює свойого духа. Але війна водночас має і добрі сторони, які очищують людського духа та спалюють ті звірячі інстинкти, які в боєвих лініях може викликати воєнне змагання. Дослівно він сказав: „Війна на багато літ забрудить наші душі. Але ті наші душі булиб далеко брудніші, колиб взагалі війни не було".

Ці слова згаданий професор нині виголошує без страху, що хтось йому за те пришпилить фашистівську, націстичну, чи якусь іншу „ножівничу" ідеольоґію. За дуже подібні вискази з боку ріжних ітелектуальних ковтунів ми нераз дослугувались тавра „націстів", чи „фашистів". „Ви ідеалізуєте війну!" — кричали на нашу адресу ці ковтуни. „В той сам спосіб ідеалізують війну Гітлер, Мусоліні! А війна це найгірший злочин на світі! Демократична ідеольоґія не зносить війни і її на кожному кроці таврує" — повторювали безнастанно ці фальшиві оборонці демократії, а багато людей йняло їм віру.

Війна, безперечно, це огидне діло. Але на цім світі ми не є досконалі і вже з природи нашого єства мусимо поповнювати не одно гидке діло. Вже сам факт, що кожна живуча істота мусить кормитись тілом, або плодами іншої живучої істоти, з точки погляду чистої моралі є дуже прикрий. Та що на це вдіяти? — Треба коритись тій нашій природі, коли маємо виконати на цій земли її містичну місію. І коли фільософи кажуть, що війна, хоч з одного боку розбурхує в нас звірячі інстинкти, з другого боку спалює чимало душевного бруду, який накопичується в мирних часах нашого життя, треба з цим погодитися і витягнути певні висновки для практичного життя. Не можна допускати, щоб той природний життєвий закон був використовуваний лише націстами чи фашистами. Бо таке ставлення справи поможе лише тим націстам і фашистам, як вже їм помогло, хочби в хвилині, як вони штурмували Францію...

Артур Апгем Повп, голова комітету національної моралі, в авдиторії Гонтер Каледжу, 9. лютого ц. р., перед 400 психольоґами заявив, що Америка мусить впровадити в себе всі осторогі, щоб оборонитись перед ворожою психольоґічною війною, яка є „знаменито обдумана і зручно переведена". Америка мусить вчитись від ворогів, казав він. „Ми мусимо також хоронитись перед розкладом нашого змислу вартостей", говорив далі Повп. „Ми мусимо вірити, що є щось найвартісніше з поміж усього і що віра буде собою уявляти морального творця внутрі кожного з нас... Німці переконались, що почування мають також свою власну льоґіку".

Ці слова в устах американського вченого, ще й до того голови комітету, якого завданням є дбати про душевні настрої американських мас, не будуть звучати, як якийсь чужий, шкідливий „ізм". Але за дуже подібні слова певні інтелектуальні ковтуни довгий час накидались на нас лайкою і по старому закидали „фашизм". Було це в пору, коли по відомім Мінхенськім арбітражі ми написали, що демократії так довго мусітимуть уступати диктаторським краям, доки не запанує в них той сам дух, який накидав демократіям в Мінхені условини цього арбітражу. Нашу ковтунерія приняла це як „нахабний визов", як отверте проповідування фашизму в Америці.

А про що нам ходило? Ходило про те, про що ходить тепер голові американського комітету національної моралі А. Повпови: підготовити оспалу американську суспільність перед тими небезпеками, які в Европі вже наростали, а які наші й інші ковтуни старались „побороти" в той спосіб, що висолоплювали на адресу Гітлера та Мусолінія язика й висмівали кожне сказане ними слово. Хто підходив до їх слів поважно і старався добачити в них дійсну загрозу, того підозрівали в прихильности до націзму і фашизму. А хто поручав, на взір Повпа, щоб у демократичних краях також будувати моральну силу, яка моглаб протиставитись ворожій „знаменито обдуманій і зручно виконаній", то на нього наша ковтунерія таки прямо накликала поліцію.

Тої ковтунерії було подостатком в кожнім демократичнім краю. І це є причиною, що демократичні краї, коли підчас війни відразу не улягають деспотичним краям, то бодай в перших початках зазнають у війні болючих невдач. Щойно в розгарі війни, коли небезпека добре заступає, ковтунерія разом зо своїм цькуванням й пустими кличами відходить у тінь, а керму в руки перебирають справжні провідники, в яких голові існує тільки одна думка: за всяку ціну здобути для свого краю перемогу.

Ґен. Доґлас МекАртур Як Вояк і Людина

Без огляду на це, яким ходом піде далі теперішня війна, в історії американської нації імя ґенерала Доґласа МекАртура запишеться золотими буквами, буде світилом лицарства та відваги. Від самого початку війни, спричиненої нахабним нападом японців, його імя не сходить кожного дня зо сторінок американської й світової преси. А його подиву гідна витревалість супроти чисельно переважаючого ворога, є справді виїмковою.

Ґен. МекАртур скінчив 26. січня 1942 р. 62 роки. Одначе, як кажуть, виглядає на 42. Здорова, військова практика щоденного життя, загартованість та самодисципліна держать від нього здалека фізичну втому. А теж і старість, бо має вигляд молодої та здорової людини. Маючи всі прикмети високого старшини з широкою освітою і світового покрою, ґен. МекАртур таки не чується „по свому", коли біля нього знаходиться більше людей, бо найкраще любить самоту. Та в товаристві він чемний, а навіть надто чемний. Не любить виставних принять і парад, а коли приходиться йому відбирати військові почести, то й це робить в скорому й поспішному темпі, бо не любить церемоній, хочби вони були в його честь. У війську любить дисципліну, яка одначе є получена з глибокою пошаною до вояків, підстаршин й старшин. Тому його любить ціла армія, без ріжниці на військові ступні й відзначення.

Ґен. МекАртур має „фотоґрафічний ум" та рідко забуває назву, місце, чи обличча. Полк. Дейвіс, що був 12 років його адютантом, каже, що він має ґеніяльну память. В 1930 р. ґен. МекАртур, в Сан Франциско в переїзді з Манілі до Вашинґтону, де мав обняти пост начальника ґенерального штабу, без найменшої трудности пізнав сержанта, що служив під його командою в т. зв. „Рейнбов Дивіжен" у першій світовій війні. Він не тільки відразу пізнав свого колишнього підвладного, але ще почав пригадувати йому всі дрібніші детайлі з військової служби.

Ґен. МекАртур походить зо шотляндського роду. І як всі шотляндці, є надзвичайно обережним з грішми. Кожній доляр, витрачений на щонебудь, мусить оплатитися, цебто мусить принести рівновартний товар. Та проте він не жалів ні гроша ні труду, коли ходило про випосаження власної бібліотеки, яка прикрашувала його гарний дім в Манілі.

Ґен. МекАртур був від ранніх днів, ще в Вест Пойнт, завзятим спортовцем. Теніс і футбол — це його улюблена розривка - спорт. А надівсе він любить прохід. Не зважаючи на тяжкі під оглядом заняття дні, ґен. МекАртур все находив годину-дві денно на довший прохід.

Наполеон — улюблений герой.

Як всі інші військові, ґен. МекАртур має теж своїх героїв - вибранців, яких діла є для нього зразком у вивченню військового ремесла. Він глибоко подивляє таких стратеґів слави як Ґрент, Шерман, Лі, Джексон, Фош і Першінґ. Одначе Наполеон є для нього взірцем військового ґенія. Майор Ейзенговер, який був шефом штабу ґен. МекАртура в Американській Військовій Місії на Филипинах в 1935 р., подає, що він цілими годинами буде розказувати про великі військвої виправи Наполеона, про його вигри під Австерліцом і Єною в рр. 1806—1807. З американської історії він особливо підчеркував кампанію Стонвала Джексона. Підчас світової війни він з американськими військами визначився в офензиві над Мезою та в Арґонь у Франції, де захопив своїми військами Люнвіль в осені 1918 р.

Передбачував механізовану війну.

В 1935 році, як шеф ґенерального штабу американської армії, ґен. МекАртур заповів, що наступна світова війна буде „війною машин", що як бачимо, сповнилося. Перестерігаючи, що байдужність конґресу щодо военного поготівля загрожує державно-національній безпеці, ґен. МекАртур домагався, щоб принято 5-річний плян розбудови та механізації американської армії. Бо на відвідинах всіх майже країв Европи він пізнав наскільки ці держави приготовилися до модерної війни. Тому був тої думки, що Америка не може бути позаду, якщо хоче бути незаскоченою новими винаходами та уліпшеннями грядущої й тотальної війни. Він домагався соток міліонів долярів на розбудову армії, та на жаль, їх конґрес не ухвалив. Навпаки; деякі „гура-патріоти" ще й прозвали його за те „мілітаристом" і тим, що накликує до війни.

Та ґен. МекАртур мовчав. Заповнюючи прогалину між старою мілітарною традицією та новою, від звичайного рядовика до модерних машин, він скромними середниками у своєї розпорядимости почав нову програму розбудови армії для будучої війни, яка після його сподівання та розрахунку була майже не уникненою. Заповідаючи, що танки та літаки будуть рішальною зброєю в будучій війні, він почав орґанізувати повітряну фльоту, впровадив пів-автоматичні кріси марки „Ґаранд", і ін. Та серед тих приготувань його переносять на Филипини, щоб приготовляв оборону островів. Що його праця принесла великі успіхи, видно з того, що переважаючі сили японців вже тижнями здобувають боронений ним півостров Батаан, але не можуть здобути.

Ґен. МекАртур творить нову леґенду американської збройної сили. Стає символом не тільки вояка, але також вільного американського горожанина, що вміє цінити волю та її охороняти перед ворогом.

НА СЕЛІ

Повість

(52) М. ШКОЛИЧЕНКА

Уляна Іванівна уважно вислухувала всі новини, а дещо й сама випитувала, нарешті зоставила хлопцям книжки і пішла. Сільська хата з її невеличкими та мізерними інтересами так оживила і так заспокоїла Мисачиху, що в другій хаті опинилась вона уже в такому настрою, в якому завсіди звикли бачити її селяни.

Обходивши декілька хат, Мисачиха пішла до дому, а над вечір повернувся і дід Омелько укупі з лікарем Дмитром Горбацьким.

Уляна Іванівна була в саду і Горбацький при дідови поцілував її руку. Омелько зробив такий вигляд, ніби не добачив нічого і, здавалось, не звертав жадної уваги.

Уляна Іванівна запросила Горбацького до кімнати, а Уляті звеліла подавати самовара.

Коли обоє вони увійшли до кабінету, перший заговорив Горбацький.

— Цими днями був я у о. Миколая і дуже хотілося мені побачитись з вами...

— Знаю, мені сказали про це. Чула також, що ви дозволили собі у господі о. Миколая висловитись про мене, що я вийшла замуж за Максима Петровича, не кохаючи його... Посилаючи до вас записку, я ще по це не відала, а через те має вона зовсім інший зміст, ніж початок нашої розмови.

— Розумію, але чомуж і про це не побалакати нам? Те, що сказав я у о. Миколая, здається, або вірнійше здавалося мені правдою! — дивлячися в очи промовив Горбацький.

— А я вам скажу, добродію: неправда і неправда! — теж дивлячися йому в очи, відповіла Уляна Іванівна і додала: — Тим більш неправда, що ви не знали про це краще, ніж піп та матушка.

Горбацький смутився і дивлячись на кінчики своїх пальців видимо вишукував у думках способів виправдування, а Мисачиха тимчасом говорила далі:

— Порядні люди так не роблять, а ще особливо з жінками. Кожний серіозний мужчина, колиб і знав навіть, що чиясь жінка не кохає чоловіка свого, то й тоді не сказав би тієї правди ні другам його, ні другам її, тієї жнки, а ви зробили навпаки, з усіх боків навпаки, а через те я дозволяю думати собі, що ви, добродію, не поважаєте жінок взагалі, а мене особливо!

— Уляно Іванівно! Ви занадто жорстокі і несправедливі. З висловленими думками вашими я не згоден, маючи до того деякі докази своєї правоти.

— Що ви, добродію хочете мені цим сказати?

— Хочу сказати, що при найгострішому осуді, я навіть по совісти говорив не зовсім неправду.

— Не зовсім то правда ваша, алеж віддаючи перевагу чистій правді, вам тоді слід було так пояснити і у о. Миколая, тоб то сказати йому, що на підставі того, я думаю, хоч і не зовсім поправді, що Уляна Іванівна не кохала і не кохає свого чоловіка, а ви сказали не так, а просто зробили загальний, несправедливий вивід. Такий ваш вивід показує мені, що думаєте ви про мене ще більше, ніж говорили у попа: чи не ризковано це часом з вашого боку? Ви може встигли вже запевнити себе, що Уляна Іванівна так уже закохалася в вас, що можна з нею робити все, можна навіть висловлювати про неї видиму неправду... Алеж ви помиляєтесь, добродію! Ви не зрозуміли мене, або зрозуміли занадто поверхово. Ви подобаєтесь мені, це правда, це зрозуміла я виразно, але з цього зовсім не виходить, що не любила я свого чоловіка. що моглаб зрадити йому коли небудь, о, ні, далеко ні! Ви подобаєтесь мені не через те, що ви людина молода, вродлива і розумна, а через те, що присвятили ви себе народови, який так дуже бідкається в добродіях Горбацьких, алеж разом з цим занотуйте ви собі, на віки-віків, що любов моя, моє кохання дуже і дуже не дешеве! Те, що мені двайцять чотири роки, знову таки не свідчить, що я зостарілась і рада вийти замуж за старого чоловіка, аби тільки вийти, о, ні, добродію! Запевняю вас, що колиб я захотіла бути панею не Мисачихою, а якоюсь іншою, такою, наприклад, як бачили ви в блискучих московських аристократичних салях, то вірте мені, що не тільки Максиму Петровичу не вдалосяб дати мені свого прізвища, а й для першого вас булаб я недосяжна. Ви думаєте, що я не знаю, або не вмію цінити краси своєї, або цiню її занадто високо? Ні, добродію, я ціню її по вартости, алеж удруге кажу вам, що колиб ганялася я за розкошами, за багатством, або високими титулами, то не вважаючи на це, що я попівна, яб уже давно була або княгинею, або ґрафинею, або принаймні мала в своїх руках сотки тисячів грошей. В цьому, добродію, ви можете запевнитись у вашого сусіда і родича, багатого дідича Н-на, він певне не одурить вас, а скаже правду; та тільки титулів й багатства мені не треба, я завсіди бажала мати собі дружиною таку людину, щоб її душа зливалася з моєю душею і доповняла мене не хибами, а добрими сторонами, — розумієте?

Горбацький підвівся з свого місця, вклонився і промовив:

— Мені лишається вийти з вашої господи.

— Через що?

— Я так розумію вашу промову.

— Шкода, що не звикли говорити по правді, по совісти, що любите затирати вину свою, прощанням з людьми.

— Вина моя зовсім не така, щоб так карати за неї.

— А на мій погляд дуже велика: ви, на підставі одного, сміливого з вашого боку поцілунку, вирекли свій осуд усій моїй гідности, ви зробили вивод, що я не кохала свого чоловіка і значить, легко могла зраджувати його. Хто я після такого осуду?... Але, кинемо цю розмову. Затримувати вас я не смію і не можу, радилаб тільки вам їхати напившись чаю; я не бажалаб несподіваним виїздом вашим давати тему для балачок своїм наймитам; вони до цього дуже чуткі.

Горбацький сів і опустив голову. Уляна Іванівна гукнула, щоб подавали самовара і знову звернулася до лікаря:

— Вам неприємно слухати моє правдиве обвинувачування, алеж пане Горбацький, мені не так і не таке говорили, тай то слухала я, не перебиваючи і не встаючи з місця. І говорили мені не рівні зо мною по розумінню, а дід Омелько дорікав мені з своєї точки погляду.

— Здається, я теж не дозволяв собі перебивати вас.

— Правда, алеж ви зробили більше, ніж перебити мене, ви хотіли з призирством вийти з моєї господи, не подавши мені руки; так, чи ні?

Лікар мовчав.

(Дальше буде).

СВЯТО ЛИТОВСЬКОЇ САМОСТІЙНОСТИ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Антанас Сметона.

Д-р Йонас Базанавіціюс.

Литва, подібно як інші европейські народи, знаходиться під окупацією гітлерівської Німеччини. Та проте литовці по цілому світі не годяться зо станом поневолення своєї вітчини, й як боролися колись проти московського поневолення, так і нині ведуть непримириму боротьбу за привернення своєї державної самостійности. Американські литовці тимбільше обходять цей історичний день, бо американська демократична республіка дає їм змогу цю традицію плекати та передавати з роду в рід.

Днем незалежности литовського народу є день 16. лютня, бо в тому дні була проголошена незалежність Литви. Так збіглося, що в тому самому дні тому пятьнадцять років помер **д-р Йонас Базанавіціюс,** великий патріот та патріярх литовського народу.

Литовська кольонія у Філядельфії обходить це подвійне свято в неділю 15. лютня 1942. р. відповідними академіями. Одні литовці, головно ці, що замешкують Порт Ричмонд, обходять це свято зараз пополудні. в Литовській Музичній Салі при Алегені й Тилтон вулицях. Знова литовці, що мешкають в полудневій частині міста, будуть мати свято вечером (того самого дня) в парохіяльній салі між 3. і 4. вулицями. Тамошній литовський суспільний діяч п. Казіз Дрижа старається, щоб це свято випало якнайкраще.

Литовський президент **п. Антанас Сметона,** хоч стало перебуває тепер в Шікаго, Илл., буде обходити свято литовської незалежности того самого дня в Балтимор, Мд., на якому буде також губернатор стейту Мериленд.

При цій нагоді варто згадати також і про великого корефея литовського національного відродження, д-ра Базанавіціюса, якого 15. річниця смерти припадає саме 16. лютня ц. р. В своїй молодости він як лікар був в Болгарії, де опікувався болгарськими повстанцями, які боролися проти турецького ярма. В своїй спадщині оставив він багато лікарсько-наукових книжок в литовській та болгарській мовах. Був він теж приятелем аж двох болгарських королів.

П. Антанас Сметона був першим президентом Литви і ним остав і до нині, не зважаючи на це, що Литва знаходиться під ворожою окупацією. Наш президент Ф. Д. Рузвелт визнає п. Сметону дальшим президентом Литви як і цілий литовський нарід.

Казіз Відікавскас.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО ДОХОДОВИЙ ПОДАТОК ЗА РІК 1941.

В моїй попередній дописи в „Свободі" на тему доходового податку, при пересилці дописи я пропустив один параграф, через що зайшла недокладність. Щоби ту недокладність направити, засилаю малий додаток до попередньої статті.

Щодо податку, то такий складається з двох частий, а іменно з нормального податку, Нормал Текс, і знад-датку до податку, Сюртекс. Наддаток чи пак по англійськи Сюртекс, представляє чистий дохід, по відтрученню сум, на які право позволяє. Наддаток, чи Сюртекс, не є в кожнім випадку однаковий, але зміняється відповідно до суми, яку хто заробив. І так, коли чий дохід по відтрученню правом дозволених сум не переносить двох тисячів долярів, Сюртекс виносить шість процентів. Коли переносить два тисячі долярів, але не перевищає чотирьох тисячів долярів, він виносить девять процентів від суми. Коли сума є більше як чотири тисячі долярів, Сюртекс виносить тринацять процентів від цеї суми і так дальше вгору, аж до сімдесять сім процентів для тих, що заробили понад пять міліонів за минулий рік.

Нормальний податок, чи пак Нормал Текс, є сталий і виносить чотири проценти від чистого доходу, по відтрученню особистих полекш і додатковім відтрученню зарібкової полекші, себто десять процентів від чистого доходу. Коли додамо Сюртекс і Нормал текс разом, тоді маємо цілу суму яку належить заплатити.

Для лекшого зрозуміння справи скажемо, що хтось мав 2,500.00 чистого доходу на протязі минулого року. Коли то був самітний чоловік, що не має нікого на одержанню, право позволяє йому відтягнути від тої суми $750.00 на особисті видатки. Від решти, себто $1,750.00 він платить шість процент Сюртекс, себто $105.00. Тепер, щоби вирахувати Нормал Текс, треба від повищої решти, себто від $1,750.00, відтягнути зарібкову полекшу, себто десять процентів його чистого доходу, що в нашім випадку виносить $250.00, що нам лишає $1,500.00. Чотири процентів від $1,500,00 є $60.00, що нам дає нормальний податок.

Тепер, коли додамо разом над-даток до податку, або Сюртекс в сумі $105.00 і нормальний податок в сумі $60.00, то маємо $165.00, себто суму податку, яку той самітний чоловік мусить заплатити.

А тепер скажемо, що то був жонатий чолвік, але без дітей, який заробив $2,500.00. Право позволяє йому відтягнути $1,500.00 на особисті видатки, а його Сюртекс від позісталих $1,000.00 буде виносити $60.00. Тепер від тої тисячки, ще додатково відтягаємо зарібкову полекшу, себто суму $250.00, що нам лешає $750.00. Нормальний податок від $750.00 виносить $30.00. Коли тепер додамо $60.00 Сюртекс до нормального податку $30.00 одержимо суму $90.00, себто суму, яку той жонатий, але бездітний, має заплатити.

Ті, що мають діти нижче 18 літ, які не заробляють, мають право відтягнути по $400.00 на кожну дитину.

Ті, що не є в бизнесі, а їх дохід складається виключно зі зарібків, рентів і проценту від грошей, і не переносить суми $3,000.00 річно, найкраще зроблять, коли виповнять форму 1040-А, бо там тих всіх обчислень не потрібно, а на другій стороні такої форми можуть відразу знайти суму, яку мають заплатити.

Адв. В. Кузьма,
Ньюарк, Н. Дж.

SELECTIVE SERVICE REGISTRATION

РЕЄСТРАЦІЯ ОСІБ У ПОБОРОВІМ ВІЙСЬКОВІМ ВІЦІ

Наступного понеділка, дня 16. лютого, між годинами 7. рано і 9. вечером, мусять зареєструватись у всіх громадах у своїх місцевих реєстраційних льокалях усі мужчини, горожани і чужинці, у віці від 20 до 44 років, якщо вони не зареєстрували себе перелше, або не служать в частинах Федеральної Американської Армії.

В Ню Йорку буде така реєстрація відбуватись 15. і 16. лютня. Знову в інших місцевостях ще скорше, бо вже 14. лютня.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Організуймось для оборони краю!

На поклик Союза Українських Бизнесменів і Виборчої Ліги відбулося засідання 26. січня ц. р. в Українській Централі в справі закупна Бондів Оборони. На засіданню були заступлені делегати більших інституцій і товариств, які рішили, щоб до так важної справи покликати до праці весь український загал міста Нюарку й околиці. Провід передано Американсько-Українській Виборчій Лізі, щоб постаралась в цій справі влаштувати віча.

Американські українці! Горожани й горожанки! Лютий ворог напав на наш край і хоче позбавити й відібрати нам наші привілеї Вольності і Свободу. Він хоче взяти нас в неволю і рабство. Американці є у війні не з власної волі, а тільки стали в обороні своєї батьківщини, яка потребує в теперішній критичний час обєднання всіх горожан, щоб поконати свойого ворога. Тому мусимо всі стати разом під один прапор на чолі з нашим президентом Ф. Д. Рузвелтом, і виконати щиро всі домагання і обовязки для нашої прибраної вітчини. В теперішний час ніхто з нас не має права ухилятися від горожанського обовязку. Не має бути в громадській роботі „я" і „ви", а тільки має бути „ми всі, американські українці". Тому кличемо до Вас, шановні громадяни й громадянки, американські горожани й горожанки: Сповнім спільно наш обовязок в обороні своєї батьківщини Америки!

Хоч ми вже вчасти сповнили свій обовязок, даючи наших синів добровольців до боротьби з ворогом, але мусимо сповняти їх далі аж до перемоги. Нашим обовязком купувати Бонди Оборони й марки оборони, щоб помогти узброїти армію, фльоту й літаки. Звертаємо увагу тим громадянам і громадянкам, що вже купили, щоб принесли на віча числа своїх бондів, які зареєструється разом до збірки нашої громади. Збираймо рівночасно на Червоний Хрест і передаваймо на руки нашого відділу, який льокується в Українській Централі.

Робім так як інші народи роблять. Щоб мати признання від нашого заряду міста, український загал мусить стати разом до виконання цеї роботи. Тому „Американська Українська Виборча Ліга" скликує на неділю 22. лютого 1942. р. до Української Централі, 180 William St., Newark, N. J., Всенародне Віче, в годині 3. сполудня в цілі збирання Бондів Оборони. На цім вічу буде промовляти наш мейор міста й інші американці.

Нашим обовязком є, щоб саля була заповнена старшими й молодшими, щоб ми зібрали якнайбільше бондів, а тим піднесемо своє українське походження. Памятаймо, що ціла Америка обєднаная, а тепер черга й на нас. До праці! Батьківщина кличе нас. І ми кличемо Вас всіх, церкви, організації, товариства, братства, сестрицтва, до участи в тій великій загальний праці:

Українська Католицька Церква, Українська Презвитерська Церква, Українська Православна Церква, Український Цетральний Робітничий Дім, Український Січовий Дім, Український Народний Дім, Американська Позичкова Спілка, Всі відділи У. Н. Союзу, Всі відділи Провидіння, Всі відділи У. Р. Союзу, Всі відділи Народної Помочи, Союз Українських Бизнесменів, Український Червоний Хрест, Бр. св. Івана Хрестителя, Бр. Пр. Тройці, Бр. св. Петра і Павла, Союз Української Молоді, Тов. Вільна Україна, Тов. ім. Тараса Шевшенка, Тов. ім. Івана Франка, Тов. Богдана Хмельницького, Тов. ім. М. Грушевського, Тов. ім. Лесі Українки, Тов. ім. Мельничука-Шеремети, Тов. Єдність, Тов. Будучність, Тов. Співацьке Боян, Тов. Тернопільщина, Тов. Заланів, Тов. Підгороддя, Тов. Боротьба, Тов. Чорноморська Січ, Тов. Католицька Молодь, Тов. Сини й Дочки України, Тов. Дівчата Української Централі, Тов. Матерей і Дочок, Тов. Аматорський Кружок, Тов. Хр. Рівність, Сестр. Пр. Діви, Кейстон Клюб в Н. Дж., Ліга Української Молоді Н. Поміч, Тов. Молода Парафія, Women's Auxilliary, Married Men's Social Club.

Колиб показалося, що ми пропустили котре товариство, простіть і повідомте нас про це. Цих Організацій, Братств, Товариств і їх урядників просимо, щоб пособили заходи і постаралися про ухвалення бондів на означений час. Кличте спеціяльні збори, ухвалюйте гроші на бонди, поможіть в тім великім ділі на славу й честь нашої батьківщини.

Американсько-Українська Виборча Ліга.
(American Ukrainian Voters League).

P. S. Підготовчий мітінг до Віча, відбудеться в понеділок, 16. лютого 1942. р., 8. год. вечером в Українській Централі, 180 William St., Newark, N. J. На цей мітінг просимо всіх урядників вимінених організацій.

Комітет.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Пітсбург, Па. — Гром. Михайло Сарахман прислав $8 на два примірники „Історії України" М. Грушевського, з яких один дарує для Карнегі Фрі Лайбрері в Пітсбурзі, а другий задержує для свого вжитку.

Бофало, Н. Й. — Відділ 127 У. Н. Союзу замовив два примірники „Історії України" М. Грушевського, з яких один призначений для Бофало Поблик Лайбрері (Вашингтон-Бродвей), а другий для відділу. А член відділу, гром. П. Володка, замовив книжку Ю. Вернадського „Богдан-гетьман України".

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Відділ У. С. З. Хреста на ріжні цілі.

Відділ 1-ший Українського Самостійного Золотого Хреста рішив піти з колядою на добродійні цілі і заколядував 108 дол. і 75 центів, які розділено на такі цілі: 40 дол. на Дім Старців, 25 дол. на сплачення довгу церкви св. Юрія у Ню Йорку, 15 дол. на школу при церкві св. Юрія, 15 дол. на лікування хорому артистови Ординському і 10 дол. на поборювання дитячого паралічу, з нагоди уродин нашого президента Рузвелта, а $3 на радіо.

Колядувати ходили: Анна Дригус, Анна Залеська, Катерина Хандога і Станислава Гурин. Наш відділ ухвалив закупити Бонд Оборони на найближчих зборах і ще тим поможемо нашій прибраній Вітчині. Про це ще подамо до газети, бо треба щоби всі знали, скільки американські українці закупили Бондів Оборони і скільки з кожної громади є наших вояків в американській армії. Такий рекорд нам колись придасться.

Коляду зложили: по 2 дол.: Тетяна Задорецька, Текля Якимів, Стефанія Галичин, М. Тичинський, Г. Вовчук, Катерина Галишка, П. Галушка, Софія Пирка, Станислава Гурин, Евгенія Івашків, Ів. Слободян, М. Ремез, Анастасія Бортник, К. Паячковський, П. Кавецький, Марія Люзна, М. Коханевич, Анна Олещук, А. Кінаш, Катерина Лацик, М. Марків, П. Задорецький, Ірена Бучко, Анна Залеська, Катерина Хандога, Марія Марусевич, І. Гейлінд, Анна Гураль, М. Осадчук, Анна Гураль, С. Луцьків, Катерина Литвин, В. Полче, М. Макарчук, В. Струж, І. Горбович, Костишин, Мерон, А. Либа, Д. Павлик І. Марусин, М. Гаврилович, І. Жеромський, І. Гулей, П. Стасюк, В. Бучинський, І. Гузар, М. Жук, С. Кудла. По 1 дол.: І. Жук М. Саган, П. Ярема, Е. Остров, І. Солтис, К. Гнатюк (1.20), І. Дерих С. Кудлик, Н. Загоруйко, І. Кривошия, М. Матусів, Гелена Серединк, Анна Кіт, Анна Потоцька, М. Гураль, Катерина Луцик, Л. Пшик, Текля Куницька, Текля Мазурик, Настя Олійник, Текля Барила, Маланія Цвігун, Марія Михлів, Катерина Басараб, В. Калитка, Анна Гнатів, Марія Гречин, Ева Зінчук, М. Люзняк, М. Гула, Анна Васильців, Вус, Анастасія Шегда, М. Гречин, Ксеня Поліщук і Анастасія Дерень 75 цнт. По 50 ц.: Марта Люба, П. Кючковський, Макварт Брати, А. Дран, В. Макварт, В. Шгал, Т. Тихоступ, Д. Малик, П. Костелян, П. Свистун, М. Задорожний, А. Шабгут, Сімер, Анна Висоцька, Марта Дубина, П. Лакомський, І. Бих, І. Чорнюк, І. Баран, Г. Турчин, А. Конюх, С. Літепло, С. Сікора, Анастасія Дерих, Анна Телятник, Марія Вівростик, Станкевич; Павля Накутинська, Марія Червонюк, Анна Назар, Лемар, Ксеня Височанська, Н. Мазурчак, Ольга Гречин, а Горбатюк і Парaня Трач по 25 ц. Решта дрібними.

Станислава Гурин.

У Швеції мають виробляти тепер корм для коней і худоби з деревляної папки; він має рівнятися щодо поживної вартости вівсови, хоч не містить в собі білковини (протеїни).

ВИЛИЕМ ГАРИСОН СТЕНДЛІ
спенсіонований адмірал, котрого президент Рузвелт щойно іменував американським амбасадором до Москви. Він має 69 літ і є наслідником Лоренса Стейнгардта, котрий став амбасадором у Туреччині.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Е. Залевська, Ню Йорк, Н. Й. — Ваш допис п. н. „Обеднана група Американського Червоного Хреста Нюйорської Філії" ми одержали, але заки помістимо просимо приняти до відома, що Нюйорська Філія А. Ч. Х. нас свого часу повідомила письменно, щоб не поміщувати нічого в часописи, що є звязане з діяльністю Філії й тими, що їй підчинені, на що немає потвердження з боку Філії. На того роду дописах, який Ви нам надіслали, була завжди апробата Філії. Тому просимо цю справу полагодити, щоби все було в повнім порядку.

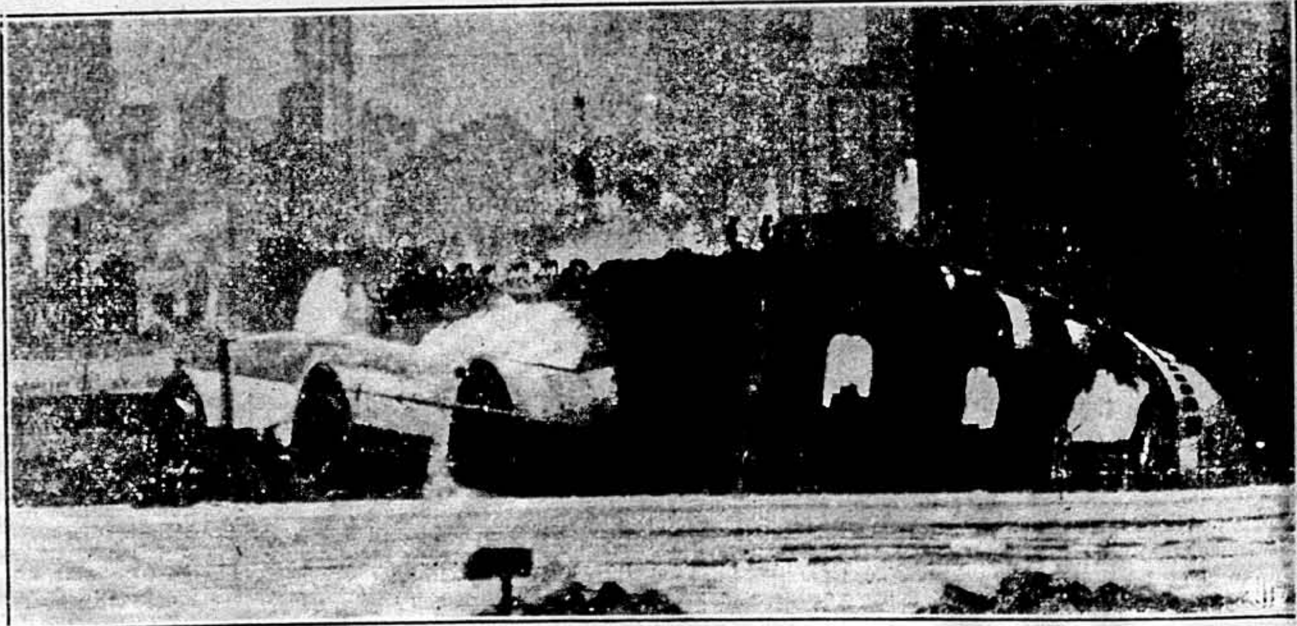
БИРД ЗАКЛИКАЄ НАРІД ЗАНЕХАТИ ЗАМІШАННЯ ТА ЗАЗДРІСТЬ

ВАШИНГТОН. — Сенатор Бирд з Вірджінії заявив, що американський нарід знаходиться тепер в одній з найбільших небезпек, які колинебудь були в історії американської нації. Тому, то щоб вийти переможними з тої небезпеки, американці мусять занехати замішання, дрібні зависти та перешкоди, що стоять на шляху воєнної продукції. Американський нарід вже несе великі жертви, а такі самі жертви мусить нести уряд та ці, що кермують краєм, кінчив сенатор Бирд.

ЗАСТІЙ В ЛІБІЇ

КИРО. — Лібійська кампанія покищо стоїть на місци: німці і британці не посуваються ні вперед ні взад. Зате з боку британців слідне велике оживлення в літаках. Британські літаки масово налітають на німецькі механізовані частини, що стоять на голих пісках лібійської пустині і їх бомбардують. Час до часу вибуваються перестрілки між малими стежами.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ВЕЛИКА ПРОБЛЄМА. — Випалений корабель „Норманді", що лежить на боці на Гудсоні в Ню Йорку, представляє поважну проблєму. Чи потраплять його підняти й врятувати?

СХІДНЯ НІДЕРЛЯНДСЬКА ІНДІЯ — НАЙБАГАТША КОЛЬОНІЯ НА СВІТІ

Японці завзялися в часі теперішньої війни захопити багаті острови Східньої Нідерляндської Індії. Усіх тих островів є около 2,000. Ті острови продукують величезні засоби гуми, нафтової ропи, цини, хініни, кави, чаю, цукру, золота та коріння.

Близько 125,000 голяндців находиться на тих островах, замешкалих через 60 мілонів туземців. Головна сіть оборони тих багатих островів тягнеться довкола столиці краю Батавії, а також Бандоенг, кватири голяндської армії в горах Яви.

Великі острови того архипелягу — Борнео, Суматра, Ява, Нова Гвінея і Целебес — є найбагатшим на світі джерелом сирівців.

Води Нідерляндської Індії є мілкі і длятого не надаються до операції воєнної фльоти.

Коли перша небезпека інвазії загрозила островам, зорганізовано оборонні відділи, зложені з 60,000 голяндських і туземчих вояків, кількох соток американських літаків, надбережних гармат і малої фльоти, зложеної з 12 субмарин, 4 кружляків, 11 контраторпедовців, і кількох виловлювачів мін, а також мінорозкидувачів. В останніх кількох місяцях ті оборонні сили зістали скріплені.

Голяндські летнища на островах Яві, Суматрі, Борнео, Целебес і Новій Гвінеї є добре виеквіповані в бомбовики і американські переслідувачі, а також у велике число пільотів. Голяндці мають до 1,000 аеропланів, з яких майже всі збудовано в Злучених Державах.

YOUR ARMY

(This is the thirty-sixth of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization.)

Although the Pigeon Training Center at Fort Monmouth, N. J. is not a part of the Signal Corps School, no picture of Fort Monmouth would be complete without a description of this Signal Corps activity.

The training center was formed in 1917 during the First World War. It includes headquarters and administration buildings and seven large pigeon lofts. It normally maintains a flock of about 400 birds and has emergency breeding equipment which can produce about 1,000 birds a month. This production is estimated to be about one-fourth of the maximum requirements of the military establishment when the Army is fully mobilized. The lofts are among the best equipped to be found in the world.

Each pigeon has its own file in which its pedigree is recorded. As soon as a bird is five days old, a small seamless aluminum band is affixed to its leg. This band bears the letters "U.S.A." and a serial number. The serial number is used as an index for a master file in Washington in which the history of the bird from the time it is hatched until it dies is recorded.

Two types of carriers are used in the sending of messages by pigeon. One fits around the bird's leg as a clasp and is used for carrying normal messages which can be written on small sheets of of light tissue. The other fits down the middle of the bird's back and is held in place by a harness-like contrivance of small elastic bands. This type of carrier is used to send such material as maps and photographs.

A pigeon company is authorized for each field army. The number of pigeons provided for each company depends on the requirements of the situation. Plans are being made at Fort Monmouth to organize several breeding bases in different sections of the country in order to meet the requirements of the military establishment on a war footing.

The source and delivery of pigeons in time of war is divided into four distinct steps. The training centers, will of course, be established in sections which may be reasonably regarded as safe from enemy attacks. A reserve supply unit will be established near the front on which the birds are to be used and this unit will hold the birds until they are requisitioned by the division signal officers for service in the combat zone.

The pigeon center in peace time has worked steadily and consistently to develop and perfect the Army's strain of homing pigeons and to train officers and enlisted personnel for duty in pigeon organizations. The course in pigeoneering requires three months to complete and those who complete it are either retained at Fort Monmouth for experimental work or detailed to organizations for the duty of establishing and maintaining pigeon units.

The actual training of a pigeon is a long and tedious task, requiring a thorough understanding of the nature of the birds and unlimited patience.

As soon as the birds are old enough to fly—about four weeks after they are hatched—they are taken from their lofts for distances of from ten to fifteen feet and are permitted to fly back. Upon entering the lofts at the end of each of these flights they are fed. Gradually the distance from the loft is increased until in a few weeks the pigeons are making flights in excess of 25 miles—which is the average distance which a homing pigeon may be required to carry a message under war conditions. A good bird travels at the rate of about 50 miles an hour and there have been a few instances in which birds have made trips up to about 2,000 miles.

The pigeon center has developed a strain of birds believed to be fifty per cent stronger than the pigeons used in the first World War. They also have developed night-flying birds and two-way birds. The training of the night fliers involves overcoming the natural habits of the birds—which are against night flying. The method used in training the two-way fliers is a military secret which the experts at Fort Monmouth refuse to disclose. The training of two-way birds makes it possible to use them from mobile trainers which can move with the units to which they are attached thus making an adequate supply of pigeons available closer to the front than was the case in the world war.

Fort Monmouth has a number of famous pigeons, several of them survivers of the World War flocks. The only one of these birds still surviving is "Kaiser." "Kaiser" is 24 years old and was captured the Germans in the First World from the Germans in the First World War.

Зівялі городини є несмачні і трудно стравні. Тому треба їх відсвіжити перед ужиттям, намочивши в зимній воді з додатком соли.

ТРОШКА ГУМОРУ

Одна наша „поступова" ґазета, що роками голосила, начеб всі народи внутрі були поділені на дві части, добру і лиху, і що всі фашисти на світі є в тісній спілці зверненій проти демократії, тепер подає таку новинку:

„З Лондону подають, що між Гітлером і диктатором Еспанії, ґенералом Франком, скоро може прийти до зірвання приязних відносин. Ґазета „Народ" інформує, що ґенерал Франко добре собі усвідомляє той факт, що німецькі субмарини потайки затоплювали еспанські параплави з таким розрахунком, щоб спровокувати Еспанію й втягнути її у війну проти Британії. Повідомляють, що еспанські републиканські лідери формально запропонували ґенералови Франкови спільними силами й обєднаним фронтом поборювати дальший натиск сил „осі" на виснажену війною Еспанію. ОНА."

КАНАДІЙСЬКА НОВА ПОЗИЧКА

У половині лютого б. р. канадійський уряд розпише нову воєнну позичку, що буде виносити 600 міліонів долярів. Подаючи це до відома міністер скарбу Іслі висказав переконання, що ця позичка буде вповні успішна. „Є це боротьба за існування", говорить у своїй заяві міністер, і я знаю, що канадійці підопруть цей апель про потрібні фінансові середники для осягнення перемоги, яка є нашою ціллю, а друга воєнна позичка є середником для її осягнення. Лиш перемога може нам забезпечити нашу свободу".

Хоч від часу вибуху війни канадійський уряд розписав вже чотири позички, будуча позичка буде другою воєнною позичкою, призначеною в цілости на воєнні цілі. І тому буде вона зватись „Позичкою Перемоги".

Перша позичка в січні 1940. р. була розписана на 200 міліонів долярів, а принесла $321,276,850. Друга, розписана в вересні 1940. р. на 300 міліонів долярів, а принесла $324,248,300. Третя позичка розписана в червні 1941. р. звалась „Перша Позичка Перемоги", в висоті 600 міліонів долярів, а принесла $710,958,950.

В БУРМІ ЯПОНЦІ ЗАЗНАЛИ НЕВДАЧ

РАНҐУН. — На бурмськім фронті японці зазнали тяжкої невдачі. Наступ британських військ на японські позиції цілковито вдався. Японці, які держались до останньої хвилі, доки не прийшло до рукопашної битви, почали в поспіху втікати. На полі битви вони залишили багато трупів і матеріялу.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 10. лютого 1942. помер в Kings County Hospital по тяжкій недузі член Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 158. У. Н. Союзу в Брукліні, Н. Й.,

ПЕТРО МАЛИЦЬКИЙ
син пок. Миколи.

Покійний походив з Мостів Великих, повіт Жовква, Зах. Україна, де родився 3. червня 1897. Мав при смерти 45 літ. До У. Н. Союзу вступив в марті 1918. Полишив в смутку жену Франю і двох синів.

Похорон відбудеться в суботу, 14. лютого, в год. 9. рано, з дому жалоби, 114 Maujer St., до церкви Сош. св. Духа при Норт 5. улиці, а відтак на цвинтар св. Івана.

Проситься членів Товариства до численної участи в похороні, як рівнож всіх знайомих.

Най прибрана земля буде Йому легкою!

М. Баглай, фін. секр.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

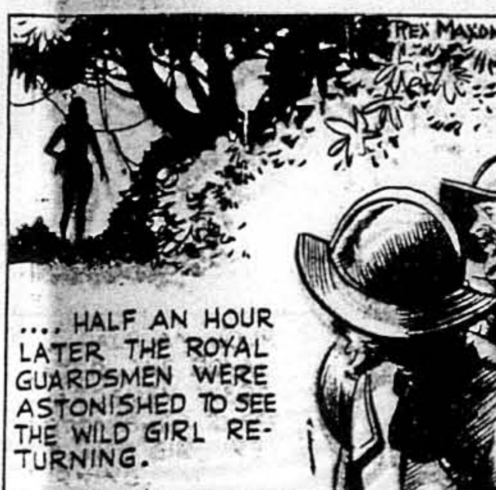
ТАРЗАН, ч. 504. Дивний поворот.

Том був дуже зворушений положенням Ґуйона. Йому до очей тиснулись сльози. В Ґуйонові він відкрив справжнього приятеля.

А тепер, коли Зеля втекла покинувши його, знову ж Ґуйон переживав останні хвилі свого життя, Том мав залишитись цілковито самітним.

Але кілька хвилин пізніше королівські сторожі, які недавно не могли здержати дикої дівчини, тепер зо здивованням бачили, що вона сама назад повертає.

Скорою ходою вона підійшла до них, а ті її схопили. Без опору вона далась їм вести. Але чому саме та дівчина наперед утікала, а тепер вернулась?